

POROČILA**Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU v letu 2019**

Ljubljana, Gosposka ulica 13, <http://giam.zrc-sazu.si>

Geografski inštitut Antona Melika je imel v letu 2019 dvaintrideset redno zaposlenih raziskovalcev in tri strokovne delavke ter več stalnih in občasnih pogodbenih sodelavcev, ki so sodelovali pri raziskovalnih projektih in nalogah. Inštitut vodi predstojnik dr. Matija Zorn, njegova pomočnika pa sta bila dr. Matjaž Geršič in dr. Janez Nared. Znanstveni svet inštituta sestavljajo akademika dr. Andrej Kranjc in dr. Dragica Turnšek ter dr. Matej Gabrovec (predsednik), dr. Drago Kladnik, dr. Blaž Komac (namestnik predsednika), dr. Aleš Smrekar in dr. Matija Zorn.

Inštitut ima 7 organizacijskih enot: Oddelek za fizično geografijo vodi dr. Matija Zorn, Oddelek za humano geografijo dr. Janez Nared, Oddelek za regionalno geografijo dr. Drago Perko, Oddelek za naravne nesreče dr. Blaž Komac, Oddelek za varstvo okolja dr. Aleš Smrekar, Oddelek za geografski informacijski sistem dr. Rok Ciglič in Oddelek za tematsko kartografijo mag. Jerneja Fridl.

Na inštitutu delujejo tudi Zemljepisni muzej, ki ga vodi dr. Primož Gašperič, Zemljepisna knjižnica, ki jo vodi dr. Maja Topole, in Fizičnogeografski laboratorij, ki ga vodi dr. Mateja Ferk.

Na inštitutu je sedež Komisije za standardizacijo zemljepisnih imen Vlade Republike Slovenije. Njen predsednik je dr. Matjaž Geršič.

Leta 2019 je raziskovalno delo sodelavcev inštituta potekalo v okviru 2 raziskovalnih programov, 2 temeljnih, 2 podoktorskih, 3 uporabnih in 4 ciljnih nacionalnih projektov ter 26 mednarodnih projektov. To so:

- šestletni raziskovalni program **Geografija Slovenije** (vodja: dr. Blaž Komac),
- šestletni raziskovalni program **Dediščina na obrobjih: novi pogledi na dediščino in identiteto znotraj in onkraj nacionalnega** (vodja: dr. Špela Ledinek Lozej, Inštitut za slovensko narodopisje ZRC SAZU),
- triletni temeljni raziskovalni projekt **Napravite mi to deželo nemško ... italijansko ... madžarsko ... hrvaško! Vloga okupacijskih meja v raznarodovalni politiki in življenju slovenskega prebivalstva** (vodja: dr. Božo Repe, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, vodja na inštitutu: dr. Matija Zorn),
- triletni temeljni raziskovalni projekt **Zgodovinski atlas slovenskih mest** (vodja: dr. Miha Kosi, Zgodovinski inštitut Milka Kosa ZRC SAZU, vodja na inštitutu: dr. Jerneja Fridl),
- triletni aplikativni raziskovalni projekt **Napredek računsko intenzivnih metod za učinkovito sodobno splošnonamensko statistično analizo in sklepanje** (vodja: dr. Erik Štrumbelj, Fakulteta za računalništvo in informatiko Univerze v Ljubljani, vodja na inštitutu: dr. Rok Ciglič),
- triletni aplikativni raziskovalni projekt **Nevidno življenje odpadkov: Razvoj etnografsko utemeljene rešitve za upravljanje z odpadki v gospodinjstvih** (dr. Dan Podjed, Inštitut za slovensko narodopisje ZRC SAZU, vodja na inštitutu: dr. Katarina Polajnar Horvat),
- stalni aplikativni raziskovalni projekt **Preučevanje slovenskih ledenikov** (vodja: dr. Matej Gabrovec; slika 1),
- triletni raziskovalni projekt **Raziskovalci na začetku kariere 2.0 Zajem in uporaba podatkov opazovanj jamskih stalagmitov in njihova uporabnost pri interpretaciji okolja in podnebja** (vodja: dr. Matej Lipar),
- podoktorski raziskovalni projekt **Trajnostno upravljanje pokrajin: od teorije k praksi** (vodja: dr. Daniela Ribeiro),
- dveletni ciljni raziskovalni projekt **Celovita demografska analiza s projekcijami za podeželska in urbana območja** (vodja: dr. Janez Nared),
- dveletni ciljni raziskovalni projekt **Nadgradnja metodologije določanja območij nacionalne prepoznavnosti krajine** (vodja: dr. Mojca Golobič, Biotehniška fakulteta Univerze v Ljubljani, vodja na inštitutu: dr. Mateja Šmid Hribar),

- dveletni ciljni raziskovalni projekt **Smernice za management turističnih destinacij na podlagi modelov nosilnih zmogljivosti in turističnih tokov** (vodja: dr. Ljubica Knežević Cvelbar, Ekonomska fakulteta Univerze v Ljubljani, vodja na inštitutu: dr. Katarina Polajnar Horvat),
- dveletni ciljni raziskovalni projekt **Medresorsko usklajeno spodbujanje razvoja v obmejnih problemskih območjih** (vodja: dr. Janez Nared),
- triletni projekt evropskih strukturnih in investicijskih skladov **Interpretacija biotske raznovrstnosti in dediščine kolišč na Ljubljanskem barju** (vodja: dr. Aleš Smrekar),
- triletni madžarsko-slovenski raziskovalni projekt **Primerni ekološki ukrepi na področju poplavne nevarnosti v hribovitem območju Madžarske in Slovenije** (vodja: dr. Rok Ciglič),
- triletni ERA-NET mednarodni raziskovalni projekt **BRIGHT FUTURE – Bright future for black towns: reinventing European industrial towns and challenging dominant post-industrial discourses** 'Mala industrijska mesta v Evropi in njihovo soočanje s prevladujočimi post-industrijskimi diskurzi' (vodja: dr. David Bole),
- triletni mednarodni raziskovalni projekt evropskega teritorialnega sodelovanja **MEDFEST – Mediterranean culinary heritage experiences: how to create sustainable tourist destinations** 'Sredozemska kulinarčno dediščinska izkušnja: kako ustvariti trajnostne turistične destinacije' (vodja: dr. Nika Razpotnik Visković),
- petletni mednarodni raziskovalni projekt evropskega teritorialnega sodelovanja **SMART-MR – Sustainable measures for achieving resilient transportation in metropolitan regions** 'Trajnostni ukrepi za učinkovitejši promet v metropolitanskih regijah' (vodja: dr. Janez Nared),
- triletni mednarodni raziskovalni projekt evropskega teritorialnega sodelovanja **AgriGo4Cities – Urban agriculture for changing cities: governance models for better institutional capacities and social inclusion** 'Urbano kmetijstvo za spreminjanje mest: upravljavski modeli za boljše institucionalne zmogljivosti in družbeno vključenost' (vodja: dr. Jani Kozina),
- triletni mednarodni raziskovalni projekt evropskega teritorialnega sodelovanja **LABELSCAPE – Integration of sustainability labels into Mediterranean tourism policies** 'Vključevanje trajnostnega certificiranja v turistične politike Sredozemlja' (vodja: dr. Nika Razpotnik Visković),
- triletni mednarodni raziskovalni projekt evropskega teritorialnega sodelovanja **WETNET – Coordinated management and networking of Mediterranean wetlands** 'Usklajeno upravljanje in povezovanje sredozemskih mokrišč' (vodja na inštitutu: dr. Aleš Smrekar),
- triletni mednarodni raziskovalni projekt evropskega teritorialnega sodelovanja **UGB – Urban Green Belts – Smart integrated models for sustainable management of urban green spaces for creating more healthy and liveable urban environments** 'Mestne zelene površine – Pametni integrirani modeli trajnostnega upravljanja mestnih zelenih površin za bolj zdravo in bivanju prijazno mestno okolje' (vodja na ZRC SAZU: dr. Jasna Fakin Bajec),
- triletni mednarodni raziskovalni projekt evropskega teritorialnega sodelovanja **TRANS-BORDERS – TEN-T passenger transport connections to border regions** 'Povezovanje obmejnih območij z vseevropskim prometnim omrežjem' (vodja na inštitutu: dr. Matej Gabrovec),
- triletni mednarodni raziskovalni projekt evropskega teritorialnega sodelovanja **KRASn'KRŠ – Ohranjanje in valorizacija dediščine ter razvoj trajnostnega turizma v čezmejni kraški pokrajini** (vodja: dr. Mateja Breg Valjavec),
- triletni mednarodni raziskovalni projekt evropskega teritorialnega sodelovanja **CROSSRISK – Public warnings – reducing rain and snowfall related risks** 'Javna opozorila – zmanjšanje tveganj zaradi padavin in snežne odeje' (vodja na inštitutu: mag. Miha Pavšek),
- osemletni LIFE IP mednarodni raziskovalni projekt **CARE4CLIMATE – Boosting greenhouse gas emissions reduction by 2020 with a view to 2030 – promoting sustainable transport, energy efficiency, renewable energies and sustainable, climate-protecting land use in the transition to a low carbon society** 'Spodbujanje zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do 2020 s pogledom na 2030 – promoviranje trajnostne mobilnosti, učinkovite rabe energije, obnovljivih virov energije in v blaženje podnebnih sprememb usmerjeno rabo tal z namenom prehoda v nizkoogljično družbo' (vodja: dr. Matej Gabrovec),

- triletni mednarodni raziskovalni projekt programa EU-Indija **FilmInd** – *The Indian film industry as a driver of new socioeconomic connections between India and Europe* 'Indijska filmska industrija kot gonilo novih družbeno-gospodarskih povezav med Indijo in Evropo' (vodja: dr. Jani Kozina),
- triletni mednarodni raziskovalni projekt Obzorje 2020 **TRANS-MAKING** – *Art/culture/economy to democratize society, Research in placemaking for alternative narratives discourses* 'Umetnost/kultura/ekonomija za demokratizacijo družbe, Raziskovanje ustvarjanja krajev alternativnih narativov' (vodja na ZRC SAZU: dr. Jovana Mihajlovič Trbovc),
- štiriletni mednarodni raziskovalni projekt evropskega programa znanstvenih in tehnoloških raziskav **COST ENRESSH** – *European network for research evaluation in the social sciences and the humanities connecting* 'Evropsko omrežje za vrednotenje raziskav v družboslovju in humanistiki' (vodja na inštitutu: dr. Mimi Urbanc),
- štiriletni mednarodni raziskovalni projekt evropskega programa znanstvenih in tehnoloških raziskav **COST FIRELINKS** – *Fire in the Earth System: science & society* 'Požari v okoljskem sistemu Zemlje: znanost in družba' (vodja: dr. Matija Zorn),
- štiriletni mednarodni raziskovalni projekt evropskega programa znanstvenih in tehnoloških raziskav **COST SAGA** *The Soil Science & Archaeo-Geophysics Alliance: going beyond prospection* 'Znanosti o prsteh in arheološko-geofizikalno zavezništvo: širjenje zmožnosti' (vodja: dr. Mateja Ferk),
- dvoletni bilateralni slovensko-izraelski raziskovalni projekt **Digitalizacija judovske dediščine v Sloveniji** (vodja na inštitutu: dr. Mauro Hrvatin),
- dvoletni bilateralni slovensko-ameriški raziskovalni projekt **Raziskovanje in izkoriščanje kraških območij** (vodja: dr. Blaž Komac),
- dvoletni bilateralni slovensko-ameriški raziskovalni projekt **Preučevanje upravljanja skupnih virov in njihov prispevek k dobrobiti človeštva** (vodja: dr. Drago Perko),
- dvoletni bilateralni slovensko-ameriški raziskovalni projekt **Geomorfološke značilnosti eogenetskih karbonatnih kamnin v Sloveniji in Združenih državah Amerike** (vodja: dr. Matej Lipar),
- dvoletni bilateralni slovensko-ameriški raziskovalni projekt **Geokemija ledu: Slovenija in ZDA** (vodja: dr. Matija Zorn; slika 2),
- dvoletni bilateralni slovensko-japonski raziskovalni projekt **Trajnostno upravljanje skupnega v socio-ekoloških produktivnih pokrajinah (kulturnih pokrajinah) v Sloveniji in na Japonskem** (vodja: dr. Matija Zorn),
- enoletni mednarodni projekt **CitizClimat** – *Getting serious about citizen science: Citizen involvement in biodiversity and climate change research* 'Državljeni v znanosti: Vključevanje državljanov v preučevanje biološke raznovrstnosti in podnebnih sprememb' (vodja na inštitutu: dr. Matija Zorn),
- enoletni mednarodni projekt programa Erasmus+ **EUthWork: Training Courses** 'Tečajji' (vodja: dr. Jani Kozina).

Ostali projekti in naloge pa so bili:

- **DARIAH** – **Digitalna raziskovalna infrastruktura za umetnost in humanistiko** (vodja: dr. Jerneja Fridl),
- **Obnovitev in ohranjanje mokrotnih habitatov na območju Ljubljanskega barja – PoLJUBA** (vodja: dr. Aleš Smrekar),
- **Izvedba intervjujev s ključnimi naročniki Arrive Slovenija** (vodja: dr. Matej Gabrovec),
- **Spremljanje dela Komisije za standardizacijo zemljepisnih imen Vlade Republike Slovenije** (vodja dr. Drago Perko).
Inštitut je organiziral ali soorganiziral več simpozijev in drugih srečanj:
- **Velenje na poti k svetli prihodnosti: zgodovina lokalnih družbenih inovacij in razvojni izzivi** (delavnica, Velenje, 13. 2.),
- **Velenje na poti k svetli prihodnosti: iskanje praktičnih rešitev** (delavnica, Velenje, 3. 4.),
- **Workshop on commons and collective actions in socio-ecological production landscapes/cultural landscapes in Slovenia and Japan** (mednarodna delavnica, Ljubljana, 6. 6.),

- **Posvet Komisije za standardizacijo zemljepisnih imen Vlade Republike Slovenije in Pravopisne komisije pri SAZU in ZRC SAZU** (posvet, Ljubljana, 27. 6.),
- **Transforming sustainability** 'Spreminjanje trajnosti' (mednarodni simpozij, Ljubljana, 20. 9.),
- **Transformation of traditional cultural landscapes** 'Preobrazba tradicionalnih kulturnih pokrajin' (tematska konferenca v okviru Mednarodne geografske zveze, Koper, 24.–26. 9.),
- **Slovenski regionalni dnevi 2019**. (simpozij, Bovec, 24.–25. 10.),
- **Sea beauties and the beast** 'Lepote in zver morja' (mednarodni simpozij, Ljubljana, 18. 11.).
Leta 2019 je inštitut izdal naslednje publikacije:
- Janez Nared, Katarina Polajnar Horvat, Nika Razpotnik Visković (ur.): **Demografske spremembe in regionalni razvoj** (Regionalni razvoj 7, Ljubljana, Založba ZRC, ZRC SAZU, 296 strani),
- Jani Kozina, Mateja Šmid Hribar, Saša Poljak Istenič, Jernej Tiran, Nela Halilović: **Družbeni učinki urbanega kmetijstva** (Georitem 31, Ljubljana, Založba ZRC, ZRC SAZU, 107 strani),
- Daniela Ribeiro, Matej Gabrovec, Primož Gašperič, Matjaž Geršič, Miha Koderman (ur.): **IGU Thematic Conference »Transformation of Traditional Cultural Landscapes« – Abstracts and Guide Book** (Ljubljana, Založba ZRC, ZRC SAZU, Zveza geografov Slovenije, Fakulteta za humanistične študije Univerze na Primorskem, 112 strani),
- Peter Kumer: **Lastniki gozdov v Sloveniji** (Georitem 30, Ljubljana, Založba ZRC, ZRC SAZU, 123 strani),
- Janez Nared, Jelka Hudoklin, Damjan Kavaš, Alma Zavodnik Lamovšek: **Povezovanje prostorskega in razvojnega načrtovanja na regionalni ravni v Sloveniji** (Georitem 29, Ljubljana, Založba ZRC, ZRC SAZU, 89 strani),
- Janez Nared (ur.): **Transforming European Metropolitan Regions. Smart mobility for better liveability** (Ljubljana, Založba ZRC, ZRC SAZU, 70 strani),
- **Acta geographica Slovenica 59-1** (ur. Blaž Komac, Ljubljana, Založba ZRC, 183 strani),
- **Acta geographica Slovenica 59-2** (ur. Blaž Komac, Ljubljana, Založba ZRC, 187 strani),
- **Acta geographica Slovenica 59-3** (ur. Blaž Komac, Ljubljana, Založba, 80 strani),
Leta 2019 ni doktoriral noben član inštituta.

ROK CIGLIČ

Slika 1: Sodelavci inštituta so z brezpilotnim letalnikom 4. 9. 2019 fotogrametrično merili Lednik pod Skuto.

JURE TICAČ

Slika 2: Matija Zorn vzorči led v Ivačičevi jami pod Kredarico v okviru slovensko-ameriškega raziskovalnega projekta Geokemija ledu: Slovenija in ZDA.

MATEJA FERK

Slika 3: Inštitutske raziskave potekajo tudi na drugi celinah – preučevanje planote Nullarbor v Avstraliji.

Leta 2019 so inštitutski raziskovalci objavili 3 samostojne monografije, 8 poglavij v monografijah in 43 člankov, imeli 108 predavanj, opravili 54 študijskih obiskov v tujino in gostili 11 tujih raziskovalcev, inštitut pa je v okviru mednarodnih projektov in drugih dejavnosti sodeloval z več kot 100 tujimi ustanovami.

Raziskovalci inštituta so bili dejavni tudi kot predavatelji na univerzah, uredniki in člani uredniških odborov številnih knjig in revij, v različnih komisijah državnih organov, kot mentorji podiplomskih mladih raziskovalcev, v Zvezi geografov Slovenije, Ljubljanskem geografskem društvu, Geomorfološkem društvu Slovenije ter drugje.

Matija Zorn

Poročilo Oddelka za geografijo Fakultete za humanistične študije Univerze na Primorskem

Koper, Titov trg 5, www.fhs.upr.si/sl/oddelki/oddelek-za-geografijo

Oddelek za geografijo Fakultete za humanistične študije Univerze na Primorskem letos, skupaj s fakulteto, obeležuje 20. obletnico delovanja. Oddelek je bil eden od dveh najprej ustanovljenih, ki sta izvajanje študijskih programov začela leta 2001 in sta postavila temelje razvoju fakultete še pred ustanovitvijo Univerze na Primorskem leta 2003.

Matično jedro oddelka v jubilejnem letu tvorijo dr. Valentina Brečko Grubar, dr. Miha Koderman, dr. Gregor Kovačič, dr. Mojca Poklar in asist. Branka Razpet. Pri pedagoškem delu sodelujejo še asist. Eneja Baloh, dr. Matej Gabrovec, dr. Franci Gabrovšek, dr. Nadja Zupan Hajna, dr. Martin Knez, dr. Janez Nared, dr. Stanko Pelc, dr. Metka Petrič, dr. Tanja Pipan, dr. Jurij Senegačnik, dr. Tadej Slabe, dr. Alenka Janko Spreizer, dr. Stanka Šebela ter dr. Matija Zorn. Aktualni predstojnik je dr. Gregor Kovačič. Pri pedagoškem delu so z oddelkom v preteklih letih sodelovali še številni drugi visokošolski učitelji in sodelavci. Sodelavci oddelka sodelujejo tudi na študijskih programih drugih fakultet Univerze na Primorskem – Fakultete za management, Fakultete za matematiko, naravoslovje in informacijske tehnologije in Pedagoške fakultete. Oddelek na študijskem, raziskovalnem in strokovnem področju sodeluje z razvejano mrežo partnerjev, kjer študenti prve in druge stopnje študija tudi opravljajo praktično usposabljanje.

Študijsko leto 2019/2020 je bilo za študente in sodelavce Oddelka za geografijo, podobno kot za druge izobraževalne ustanove, nova izkušnja, saj smo večino pomladnega semestra predavanja in druge kontaktne ure izvajali na daljavo. Že utečeno uporabo e-učilnic smo razširili z nekaterimi aktivnimi oblikami, se privadili na konzultacije in preverjanje znanja s pomočjo spletnih platform, pogrešali pa smo terensko delo (slika 2). Skoraj vsi študijski predmeti imajo predviden vsaj dan ali dva, izbirni terenski seminarji pa po pet dni terenskega dela. Žal nismo uspeli izpeljati strokovne ekskurzije pri terenskem seminarju Jugovzhodna Evropa, ki je bila v maju načrtovana v Srbiji, terenski seminar Slovenija z zamejstvom pa smo v prilagojeni obliki izvedli šele v juniju. Oktobra 2020 je študij zaključil tritisti diplomant (slika 1). Od začetka izvajanja študijskega programa je 100 študentov zagovarjalo zaključno delo na prvi stopnji, 136 diplomov predbolonjskega univerzitetnega programa, 9 študentov je študij na prvi stopnji zaključilo z izven institucionalnim praktičnim usposabljanjem, 28 študentov je zagovarjalo magistrsko delo na drugi stopnji, 4 študenti so zaključili znanstveni magisterij in 23 študentov pa je uspešno zagovarjalo doktorsko disertacijo.

Pri Založbi Univerze na Primorskem je letos izšla znanstvena monografija *Challenges of tourism development in protected areas of Croatia and Slovenia* (urednika dr. Miha Koderman in dr. Vuk Tvrtko Opačić), ki je nastala v sodelovanju našega oddelka s kolegi z Oddelka za geografijo Naravoslovno-matematične fakultete Univerze v Zagrebu (soizdajatelj je Hrvaško geografsko društvo). Knjiga je bila pripravljena v okviru bilateralnega raziskovalnega projekta z naslovom *Komparativna analiza prostorskega razvoja turizma v zavarovanih območjih Hrvaške in Slovenije*, v katerega sta bili v letih 2018 in 2019 vključeni omenjeni instituciji. Aprila 2020 smo zaključili z delom na ARRS projektu *Okoljske spremembe in kraški vodni viri: vplivi, ranljivost in prilagoditev rabe prostora* (nosilec projekta Urbanistični inštitut

ALEŠ OGORELEC, 30. 6. 2020

Slika 1: Tudi letošnja svečana podelitev listin o zaključenem izobraževanju je potekala v spremenjenih pogojih; izpeljali smo jo šele junija, na dvorišču fakultete. Zaradi ukrepov zamejevanja širjenja virusa Covid-19 je morala potekati v več skupinah po manj diplomantov. V tem pogledu nas veseli, da smo lahko prejemnikom diplomskih listin čestitali osebno.

GREGOR KOVAČIČ, 12. 6. 2020

Slika 2: Dolgo pričakovano sprostitev ukrepov smo nemudoma izkoristili za terensko delo študentov v porečju Dragonje, kjer smo preučevali hidromorfološke značilnosti omenjene reke.

Republike Slovenije), septembra 2020 pa smo začeli izvajati projekt *Karakterizacija kraških vodonosnikov v regionalnem in lokalnem merilu: primer zaledja vodnega vira Malni* (nosilec projekta ZRC SAZU Inštitut za raziskovanje krasa).

Oddelek dobro sodeluje z gimnazijami in strokovnimi šolami pri izvajanju geografskih maturite-tnih terenskih vaj ter strokovnih ekskurzijah in strokovnih predavanjih. V času od septembra do sredine oktobra, pred prehodom na izvajanje pouka na daljavo v srednjih šolah, smo v slovenski Istri gostili približno 400 dijakov iz vse Slovenije, kar je pomemben dosežek z vidika promocije geografije kot akademske discipline. Oddelek tudi sicer skrbi za popularizacijo geografije na širšem Primorskem z organizacijo dogodkov, kot so okrogle mize, potopisna predavanja, strokovna usposabljanja za učitelje ter predstavitve knjig in predavanja o aktualnih geografskih temah. Dogodki, ki sicer potekajo v okviru Geografskih večerov na fakulteti, so bili v študijskem letu 2019/2020 zelo okrnjeni. Uspeli smo izpeljati: potopisno predavanje »S Kitajske po svilni poti v osrednjo Azijo« (dr. Matej Gabrovec), strokovno predavanje in razstavo »Kako poimenovati prsti po svetu?« (dr. Blaž Repe) ter potopisno predavanje »12.000 km dolgo potovanje po nacionalnih parkih Južnoafriške republike« (Petra Matos). S študenti smo 28. februarja sodelovali pri postavitvi oznake visoke gladine morja v Izoli, ki jo vodi Komisija za hidrogeografijo pri Zvezi geografov Slovenije v sodelovanju z Agencijo Republike Slovenije za okolje.

Vpogled v delovanje oddelka ponujata *Facebook* stran »Geografija z razgledom na morje« in *Instagram* profil *geoupfhs*.

Gregor Kovačič, Valentina Brečko Grubar, Miha Koderman

Poročilo o delu Ljubljanskega geografskega društva v letu 2019

Ljubljana, Gosposka ulica 13, <http://www.lgd-geografi.si/>

V »predkoronskem« letu 2019 je bilo izvedenih 30 društvenih prireditev: 17 ekskurzij, 7 potopisnih predavanj, 5 geografskih večerov in fotodelavnica v spomin na dr. Bojana Erhartiča (preglednice 1–4). V želji, da bi svoj program čim bolj približali članom in bili čim bolj aktualni, smo izvedli tudi posebne ali vnaprej nenačrtovane dogodke – kolesarsko in literarno ekskurzijo ter izredni geografski večer. Prvo-majska ekskurzija v Bosno in Hercegovino je zaradi premajhnega zanimanja odpadla. Pripravili smo vodnik *Slovenija IX* z opisi sedmih društvenih strokovnih ekskurzij po Sloveniji in zamejstvu ter ga izdali pod okriljem Založbe ZRC (z letnico izida 2020). Z izvedenimi prireditvami in izdano publikacijo je društvo nadaljevalo z uresničevanjem svojega temeljnega poslanstva, tj. razvijanjem geografske znanosti in geografskega izobraževanja, uveljavljanjem geografije v družbi, strokovnim izobraževanjem članov in popularizacijo geografskih spoznanj. Društvenih prireditev se je skupno udeležilo 656 posameznikov. Najbolj obiskana so bila potopisna predavanja (238) ter ekskurzije po Sloveniji in zamejstvu (169).

V letu 2019 smo nadaljevali tesno sodelovanje z Društvom mladih geografov Slovenije (DMGS): sej izvršnega odbora se je redno udeleževala njihova predstavnica, svojim članom in članicam smo ponovno posredovali izvode prednovoletne številke glasila GEOMix ter skupaj pripravili po eno potopisno predavanje in ekskurzijo. Ljubljansko geografsko društvo ostaja med najdejavnejšimi člani Zveze geografov Slovenije in je zastopano v vseh njenih organih.

V letu 2019 so potekale tako redne kot izredne akcije pridobivanja novih članov in članic. Še vedno vabimo k včlanitvi pod ugodnimi pogoji vse nove magistrantke in magistrante Oddelka za geografijo ljubljanske Filozofske fakultete. Z zadovoljstvom ugotavljamo, da se nam je tudi tokrat pridružil nekaj magistrantov, kar zagotavlja pomladitev društvenih vrst. Člani so bili o dejavnostih društva seznanjeni z obvestili, poslanimi po elektronski ali navadni pošti. Prejeli so tudi vse številke revije Geografski obzornik in decembrski GEOMix. Redno obveščanje o društvenih dogodkih poteka tudi prek društvene spletne strani, objav na Facebooku, Twitterju, Geolisti, v geografskih revijah in drugih medijih. V društvo je bilo konec leta 2019 včlanjenih 193 posameznikov.

Spletna stran društva je leta 2019 doživela nekaj izboljšav: dodan je arhiv dogodkov, informacije o dogodkih so preglednejše, uvedene so bile prijave na ekskurzije prek spletnega obrazca.

Izvršni odbor so leta 2019 sestavljali: Jernej Tiran (predsednik), Primož Pipan (podpredsednik), Tina Šabec (tajnica), Lucija Lapuh (blagajničarka), Peter Kumer in Erik Logar (referenta za ekskurzije), Nela Halilović (referentka za kratke ekskurzije), Kristina Glojek (referentka za potopisna predavanja), Anja Abrahamsberg (referentka za geografske večere), Miha Klemenčič (referent za založništvo in kartografijo) in Rok Godec (predstavniki učiteljev geografije in referent za fotografsko delavnico). Izvršni

*Preglednica 1: Ekskurzije v letu 2019 (*v sodelovanju z DMGS).*

tip ekskurzije	datum	vodja	destinacija
pohodna ekskurzija	10. 3.	Matej Gabrovec	Od Strug do Malih Rebrc
Slovenija in zamejstvo	30. 3.	Andraž Pavlič	Kropa z Lipniško dolino in Radovljica*
pohodna ekskurzija	7. 4.	Matej Gabrovec	Od Hrušice do Črnega Vrha
Slovenija in zamejstvo	13. 4.	Katalin Munda Hirnök	Porabje – onkraj Srebrnega brega
pohodna ekskurzija	12. 5.	Matej Gabrovec	Od Postojne do Gorenjega Jezera
Slovenija in zamejstvo	25. 5.	Gašper Šubelj	Tržaški Kras s kolesom
Slovenija in zamejstvo	1. 6.	Biserka Jagodič	Bistriško Pohorje – rodoslovje v geografiji
pohodna ekskurzija	9. 6.	Matej Gabrovec	Od Motnika do Gornjega Grada
kratka ekskurzija	12. 6.	Helena Puh	Po poti Fleischmanovega rebrinca
kratka ekskurzija	27. 6.	Blaž Cokan in Polona Pengal	Na naravi temelječe rešitve v porečju Glinščice (slika 1)
kratka ekskurzija	12. 9.	Kulturno okoljsko društvo Pazi!park	Zgodbe dreves, ki niso le za les
Slovenija in zamejstvo	5. 10.	Dejan Süč	Cerkljanska z Divjimi Babami
pohodna ekskurzija	6. 10.	Matej Gabrovec	Od Jezerskega do Grahovš
Slovenija in zamejstvo	19. 10.	Zdravko Haderlap	Po poteh romana Angel pozabe
pohodna ekskurzija	10. 11.	Matej Gabrovec	Od Raztovke do Otoč
kratka ekskurzija	21. 11.	Zavod Bunker	Stara mestna elektrarna
Slovenija in zamejstvo	30. 11.	Tadej Grabnar	Mirnska dolina z okolico

*Preglednica 2: Potopisna predavanja v letu 2019 (*v sodelovanju z DMGS).*

datum	predavatelj(ica)	naslov
15. 1.	Karel Natek	Po goratem Balkanu
26. 2.	Matej Korbar	Trololotrip: 15 mesecev na Aotearoi
19. 3.	Andraž Pavlič	Deželi na Kavkazu: Gruzija in Armenija*
16. 4.	Maks Petrič in Alenka Jelen	Jamarski potep po Irski
24. 9.	Matjaž Corel	Indija – Rajasthan in Ladakh
22. 10.	Danijela Strle	Do Lofotov – bisera Skandinavije
12. 11.	Angelika Koncut Žorž in Grega Žorž	Zahodni del ZDA

*Preglednica 3: Geografski večeri v letu 2019 (*izredni geografski večer).*

datum	predavatelj(ica)	naslov
12. 3.	Griša Močnik	Kakovost zraka v Sloveniji
28. 5.	Simon Koblar	Javni prevoz, kdo bo tebe ljubil?
10. 10.	Janez Pirc	Kulturni biser zahodne Afrike ali pesek v oči v Sahari?
7. 11.	Darko Trajanov	Ukinitev sezonskega premikanja ure: razlogi, ozadje in dileme
26. 11.	Tomo Križnar in Bojana Pivk Križnar	Klic na pomoč: med Nubami se širi gobavost*

Preglednica 4: Fotodelavnica v spomin na Bojana Erhartiča v letu 2019.

datum	vodja	naslov
23. 11.	Luka Peče in Adrijan Pregelj	Timelapse fotografija

JERNEJ TIRAN

Slika 1: Utrinek s kratke ekskurzije Ljubljanskega geografskega društva vzdolž potoka Glinščica.

odbor društva je v letu 2019 opravil 5 rednih sej (na vseh je bil sklepčen). Na sejah sta kot predstavnici DMGS sodelovali še Maša Adlešič in Polona Zakrajšek. Delo izvršnega odbora je potekalo odgovorno ter v skladu z vsemi pravili in statutom društva. Članice in člani izvršnega odbora so društvenemu delu posvetili 634 ur.

Novembra 2019 nam je Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport na podlagi oddane vloge podelilo status nevladne organizacije v javnem interesu na področju vzgoje in izobraževanja. S tem smo dobili potrditev, da delovanje društva presega interese članov in je splošno koristno.

Jernej Tiran

Novi prostori Geografskega inštituta Antona Melika ZRC SAZU

Ljubljana, 1. 10. 2020

Konec leta 2019 so se sklenila približno tri četrt leta trajajoča obnovitvena dela novih prostorov Geografskega inštituta Antona Melika ZRC SAZU v prvem nadstropju stavbe na Gosposki ulici 13 v Ljubljani, iz katerih se je odselil Inštitut za arheologijo ZRC SAZU. Manjša dela so potekala še več kot pol leta, tako da so prostori v celoti zaživelj šele konec septembra 2020. Večino prostorov sta naselila oddelka za humano geografijo in varstvo okolja. Preselila sta se iz prostorov v drugem in tretjem nadstropju stavbe na Trgu francoske revolucije 7, ki so bili zaradi zamakanja, premajhnega števila in velikosti delovnih kabinetov, zastarele opreme in številnih drugih razlogov že povsem neprimerni za raziskovalna dela.

Novo prostore s skupno površino 400,8 m² je po željah in potrebah inštituta načrtovala arhitektka Špela Štern iz podjetja Elea iC. Prenova je bila temeljita, saj so od starih prostorov ostale samo zunanje in štiri nosilne stene, medtem ko so bili stropovi, tla, predelne stene in vse napeljave (za ogrevanje, elektriko, vodo, klimo, telefon, optiko ...) izdelani na novo (sliki 1 in 2).

Prostori (slika 3) obsegajo 9 sob za enega raziskovalca s povprečno velikostjo 11,7 m², 7 sob za dva raziskovalca s povprečno velikostjo 15,4 m², veliko sejno sobo s površino 50,1 m² ter več pomožnih prostorov s skupno površino 138,0 m². To so sproščevalnica, tiskalnica, kuhinja, dve stranišči, kopalnica, vhodna avla in podolžni hodnik, s katerega so dostopni vsi prostori. Sejna soba, ki je opremljena z avdiovizualnimi napravami in sodobnimi priključki omogoča delo najmanj 20 ljudi s prenosnimi računalniki.

V novih prostorih, do katerih vodita dvigalo prek glavnega vhoda v stavbo ali stopnišče prek stranskega vhoda z dvorišča, je v drugi polovici leta 2020 ustvarjalo 18 od 34 članov inštituta, kar je 52,9 %.

Leta 2020 smo z nakupom sodobne raziskovalne opreme končali tudi opremljanje laboratorija na Igu, kjer imamo tri prostore: fizičnogeografski kabinet, fizičnogeografski laboratorij in fizičnogeografski arhiv s skupno površino 66,6 m².

S tem se je sklenilo večletno obnavljanje starih prostorov in pridobivanje novih prostorov inštituta, kar je potekalo v petih fazah:

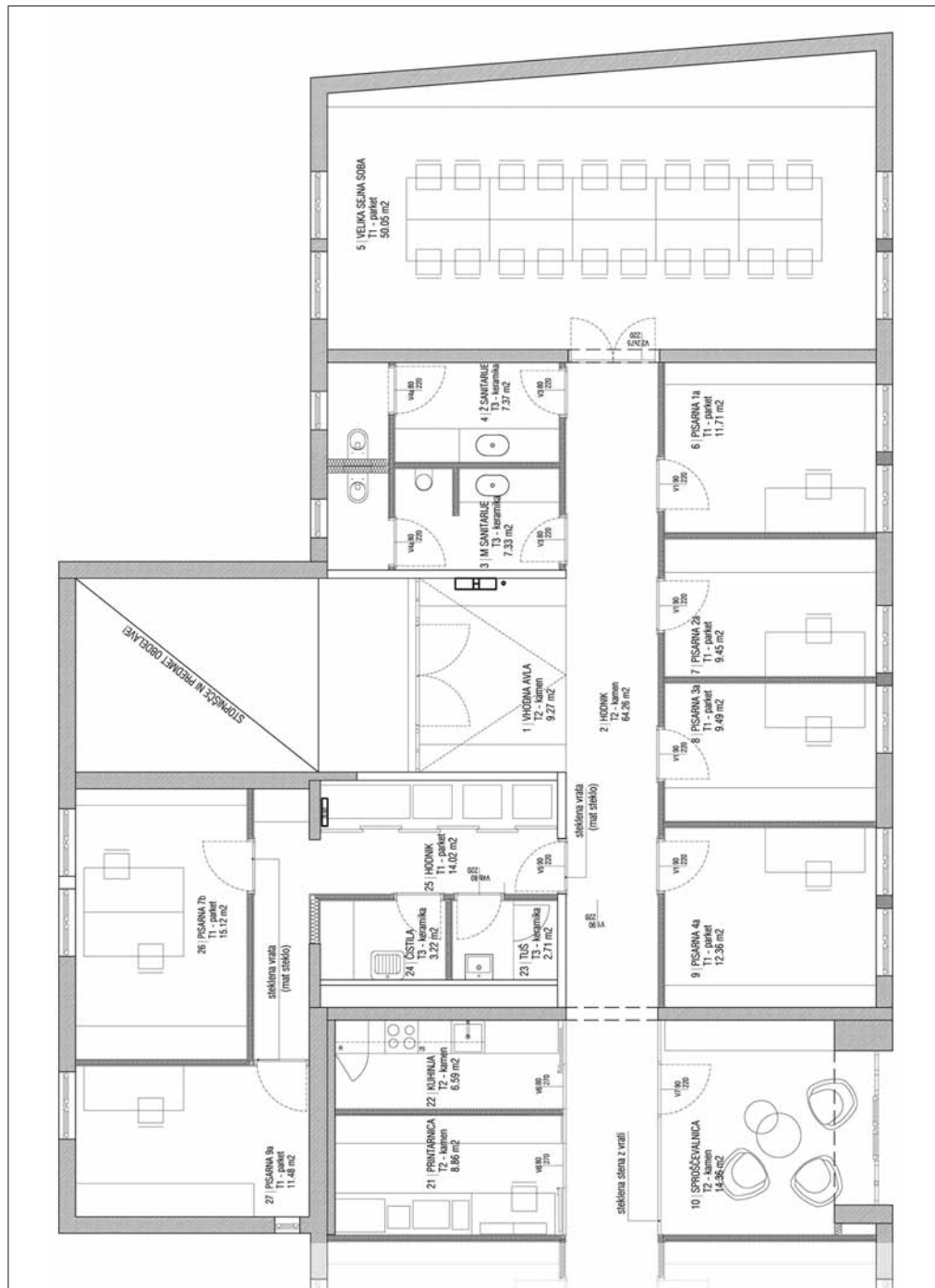
- leta 2004 sta bila obnovljena dvorana in razstavišče Zemljepisnega muzeja in
- leta 2006 še njegov arhiv in pisarna,
- leta 2014 in 2015 je potekalo obnavljanje prostorov v kleti in pritličju Gosposke ulice 13 in
- leta 2019 in 2020 še prostorov v prvem nadstropju Gosposke ulice 13,
- leta 2020 pa se je končalo opremljanje laboratorija na Igu.

Ob koncu leta 2020 inštitut tako razpolaga z glavnimi prostori v kleti, pritličju in prvem nadstropju v stavbi na Gosposki ulici 13, ter tremi dislociranimi enotami: nasproti glavnega vhoda na inštitut sta v pritličju stavbe na Gosposki ulici 16 dvorana in razstavišče Zemljepisnega muzeja, ob prireditveno-razstaviščnem prostoru Atrij ZRC SAZU v stavbi na Novem trgu 2 sta arhiv in pisarna Zemljepisnega muzeja (slike 4), v stavbi Raziskovalne postaje ZRC SAZU na Igu pa fizičnogeografski laboratorij.

Drago Perko

Slika 1: Tloris zahodnega dela z dvigalom.

Slika 2: Tloris vzhodnega dela s stopniščem.

Slika 3: Nekaj utrinkov iz novih prostorov.

Slika 4: Vhodi v inštitutske prostore na Gosposki ulici 13 (zgoraj), Gosposki ulici 16 (spodaj levo) in na Novem trgu 2 (spodaj desno).